

A decorative graphic on the left side of the page consisting of several yellow rectangular bars of varying lengths, arranged in a curved, staircase-like pattern.

Alina Staicu, Octavian Simon, Iulian Duma

Nuorten henkisen hyvinvoinnin säilyttäminen sodan aikana muuttoliikekriisissä

Miten taide voi auttaa

Käsikirja vanhemmille ja kasvattajille

Johdanto

Romanian hallituksen kesäkuussa 2024 julkaisemien tietojen mukaan 24 helmikuuta 2022 ja 30 kesäkuuta 2024 välisenä aikana yhteensä 47 519 ukrainalaista lasta oli kirjoittautunut Romanian koulutusjärjestelmään seuraavasti:

- Esikoulutus: 12 371 ilmoittautui kuulijaksi, 5 874 ilmoittautui oppilaaksi, yhteensä 18 245
- Peruskoulutus: 9 074 ilmoittautui kuulijaksi, 2 702 ilmoittautui oppilaaksi, yhteensä 11 776
- Toisen asteen koulutus: 11 254 ilmoittautunut kuulijaksi, 6 244 ilmoittautunut oppilaaksi, yhteensä 17 498

Kun 55,48 % on ilmoittautunut oppilaaksi, voimme sanoa, että prosenttiosuus edustaa maahanmuuttajalapsia, jotka haluavat integroitua.

Tutkimuksemme paljasti tiettyjä tarpeita ja ongelmia, joihin voidaan vastata ja joita voidaan käsitellä koulutusjärjestelmässä, pääasiassa maahanmuuttajateini-ikäisten yleisen ja henkisen hyvinvoinnin osalta. Maahanmuuttajateini-ikäisten kanssa työskentelevät ammattilaiset korostivat viestinnän ja integrointitoimien merkitystä, jotka voivat edistää heidän henkistä hyvinvointiaan ja auttaa heitä selviytymään siirtolaisuudesta, muutoksista ja epävarmuudesta.

Kielitaito mainittiin tärkeimpänä edellytyksenä oppilaaksi ilmoittautumiselle, jotta oppilas voi edetä koulussa kuuntelijan asemasta. Vieraan kielen oppiminen vie paljon aikaa, ja eristäytyminen on todellinen vaara nuoren hyvinvoinnille.

Taide ja luovuus voivat olla tärkeässä roolissa nuorten hyvinvoinnin ylläpitämisessä yleensä, ja ne voivat tarjota tavan ilmaista ja kommunikoida ajatuksia, tunteita ja luoda siteitä ikätovereihin, kun kielitaito on vielä perustasolla. Taide voi auttaa kielten oppimisprosessissa kuvien ja piirrosten avulla, luovuus voi auttaa ilmaisemaan viestiä tai täyttämään aukkoja, kun sanat eivät riitä, ja viimeisenä mutta ei vähäisimpänä, taide ja luovuus voivat auttaa tutkimaan omaa identiteettiä ja helpottaa oppimista koulussa.

On osoitettu, että interaktiiviset, luovat menetelmät, joihin liittyy piirtämistä ja grafiikkaa, voivat helpottaa fysiikan ja matematiikan käsitteiden ymmärtämistä ja muistamista.

Taide ja luovuus voivat helpottaa sosiaalisia suhteita ikätovereiden kanssa sekä auttaa ymmärtämään ja hyväksymään toisia. Tanssi, draama, roolileikit, käsityöt, piirtäminen, maalaaminen, saven muovailu, keramiikka, valokuvaus, video, animaatio, tietokonetaide – kaikki nämä taiteelliset ja luovat vuorovaikutuksen muodot voivat myös parantaa ja edistää henkilökohtaista kehitystä ja rikastuttaa elämää.

Keskittymällä visuaalisiin taiteisiin kaikissa muodoissaan ja tekniikoissaan voimme nähdä, millä alueilla taide voi hyödyttää, auttaa ja edistää maahanmuuttajanuorten hyvinvointia.

Taideterapia

Taideterapia määritellään menetelmäksi, jossa käytetään taiteen nonverbaalista kieltä henkilökohtaisen kasvun, oivallusten ja muutoksen edistämiseen. Taideterapia voi yhdistää sisäisen elämän – tunteet, havainnot, ajatukset ja tunteet – ulkoiseen maailmaan ja kokemuksiin. Uskotaan, että kuvat voivat auttaa meitä ymmärtämään paremmin, keitä olemme, ja parantaa elämänlaatuamme. Monet ihmiset kokevat, että taiteen tekeminen voi olla rauhoittavaa ja stressiä vähentävää. Taiteen tekemisen uskotaan myös olevan tehokas viestinnän muoto. Taide on osoittautunut tehokkaaksi tavaksi ilmaista tunteita ja ajatuksia, joita sanoilla ei voi ilmaista. Taideterapiaa harjoitetaan monenlaisten ihmisryhmien kanssa, ja se on osoittautunut hyväksi tavaksi parantaa terveyttä ja hyvinvointia.

Muutamia taideterapiaa muista taiteen tekemisen muodoista erottavia piirteitä:

- Piirtäminen sisäisestä maailmasta (Don Jones) – se eroaa tavallisesta taidekasvatuksen vaatimuksesta piirtää todellisuudesta, ottaen huomioon mittasuhteet ja tarkkuuden huomioon ottamista, on tarkoitettu sisäisen kokemuksen tutkimiseen, painopiste on ihmisen sisällä syntyvien kuvien ilmaisemisessa ja esittämisessä, piirtotaidoista riippumatta.
- Taide on symbolisen viestinnän keino – taide voi tarjota oivalluksia ja taiteen tekeminen voi olla parantava prosessi
- Merkitys on tekijän silmissä – jos muissa taidemuodoissa tulkinta on osa prosessia, taideterapiassa se on etsintä

aitous ja merkitys, kuvaaja päättää kuvan merkityksen.

- Taide voi olla parantavaa – kun ihmiset ilmaisevat itseään aidosti taiteen kautta, he voivat prosessin aikana löytää helpotusta kriiseistä, traumaista tai voimakkaista tunteista ja saada oivalluksia itsestään.
- Taide voi auttaa itsetutkiskelussa ja tunteiden vapauttamisessa – taiteellinen ilmaisu ei ole lineaarinen prosessi eikä siinä ole kielen sääntöjä, joten se voi ilmaista monimutkaisia asioita samanaikaisesti ja luoda fysiologisen rentoutumisen reaktion tai auttaa ”puhdistumaan”, purkamaan voimakkaita tunteita (katarsis).
- Taiteen tekeminen ei vaadi taitoja tai erityiskoulutusta – taideterapiassa maalaus ja piirtäminen ovat yksinkertaisia ilmaisumenetelmiä, jotka ovat helposti kaikkien saatavilla, ja taiteen tekeminen on normaali kokemus.

Vinkkejä aikuisille, jotka haluavat kannustaa teini-ikäisiä käyttämään taidetta terapiana:

- Kannusta ja arvosta prosessia, älä tulosta.
- Kuuntele ja ole avoin, jos piirustukseen/maalaukseen liittyy merkityksen selitys.
- Yritä olla ilmaisematta mielipidettäsi tuloksesta, ilmaise kiinnostuksesi prosessia kohtaan
- Tarjoa monipuolisia ja erilaisia materiaaleja taiteen tekemiseen
- Korosta kuvien välittämän viestinnän merkitystä
- Arvosta ja rohkaise tulosten jakamista
- Kaikki tunteet ja ajatukset ovat kelvollisia, ja ole avoin, kun niitä ilmaistaan

Taide identiteetin etsimisen välineenä

Nuoruus on identiteetin etsimisen ja rakentamisen aikaa. Teini-ikäiset kokeilevat erilaisia rooleja, harrastuksia ja itsensä ilmaisun muotoja. Aiemmin uskottiin, että vain ”lahjakkaat” voivat osallistua taidekursseille, mutta tämä osoittautui ennakkoluuloksi. Teini-ikäisiä voidaan ja tulee kannustaa kokeilemaan erilaisia itsensä ilmaisun muotoja, etsimään sopiva tapa tutkia itseään aidosti ja löytämään oma tapansa kertoa tarinoita ilman sanoja.

Soittaminen, piirtäminen, kollaasien tekeminen tai maalauksen katseleminen ja sen henkilökohtaisen merkityksen löytäminen eroavat tulevan taiteilijan valitsemasta ammatillisesta koulutuksesta, mutta ovat hyödyllisiä yleisen hyvinvoinnin kannalta.

Identiteetin tutkiminen taiteen avulla on mieltymysten ilmentymistä, joka auttaa rakentaa tarinoita sanojen ulkopuolella, prosessi on tärkeämpi kuin tulos. Arvojen, suunnitelmien, mieltymysten ja inhojen, päivän tapahtumien ja henkilökohtaisen historian kuvien rakentaminen voidaan jakaa, esittää tai pitää yksityisenä, kuten päiväkirja.

Muutama taiteen ominaisuus identiteetin tutkimisen välineenä:

- Se voi vaatia muutamia perustaitoja – kursseja, joilla annetaan muutamia vinkkejä siitä, miten toimia, mutta tarkoituksena on esimerkiksi kitaratunteja, jotta voi soittaa suosikkikappaleensa, piirustustunteja, jotta oppii mittasuhteet omakuvaa varten, perustietoa väreistä ja niiden yhdistelmistä.

- Aiheet keskittyvät mieltymyksiin ja ne on muotoiltu enemmän ehdotuksiksi kuin tehtäviksi.
- Tutkimista kannustetaan myös taidehistoriassa, ei kotitehtävänä vaan merkityksen ja mieltymysten tutkimisena.
- Muotisuunnittelua ja tuotesuunnittelua voidaan tutkia moodboardien ja storyboardien avulla.
- Henkilökohtaiset tarinat ja muistot voidaan esittää kollaaseina, muistikirjoina tai käsin tehtyinä valokuva-albumeina.
- Pieniä dioraamoja, pohjapiirroksia tai pieniä malleja voidaan käyttää ilmaisemaan mieltymyksiä päivittäisissä päätöksissä, kuten oman huoneen sisustamisessa, tulevan henkilökohtaisen tilan suunnittelussa tai mieltymysten ja inhojen ilmaisemisessa.

Vinkkejä aikuisille identiteetin tutkimisen tukemiseen taiteen avulla:

- Kannusta ja tue erilaisia harrastuksia ja luovien taitojen oppimista.
- Kysy heidän mielipidettään esteettisistä asioista, kuten siitä, miltä heidän huoneensa pitäisi näyttää ja mikä näyttää paremmalta.
- Tee yhteisiä projekteja, kuten teatteriesitys, ja rakenna kaikki alusta alkaen, puvut, lavastus jne.
- Kannusta päivittäiseen luovaan päiväkirjan kirjoittamiseen, tarjoa materiaalit ja pidättäydy arvioimasta, kun he jakavat tuotoksiaan
- Kannusta prosessia ja sinnikkyyttä enemmän kuin tulosta

Taide emotionaalisen katarsiksen välineenä

Taide ei ole aina miellyttävää ja kodikasta, eikä aina rentouttavaa ja kaunista, kuten taidehistoria on osoittanut. Ekspressionismi, barokki ja postimpressionismi ovat vain muutamia taidesuuntauksia, jotka ovat osoittaneet, että taide käsittelee myös vihaa, surua, väkivaltaa, rumuutta, negatiivisia tunteita eikä välttämättä kauniita kuvia. Ja tämä on paradoksi: kauneus syntyy joskus aitoudesta ja voimasta kohdata negatiiviset tunteet sen sijaan, että ne kielletään. Traumot, pelot, epävarmuudet – ne kaikki haalistuvat, kun ne on sisällytetty ja muutettu kuvaksi. Nuorelle on houkuttelevaa rikkoa sääntöjä, koetella rajoja ja sivuuttaa normeja. Onneksi, kun tämä tapahtuu kuvataiteessa, kukaan ei kärsi. Ahdistuneisuus, masennus ja kipu yksinkertaisesti ”puhdistuvat”, ja joskus tulos voi olla rohkea ja esteettisesti tyydyttävä.

Muutamia katarsisina käytetyn taiteen ominaisuuksia:

- Voi tuoda helpotusta tekijälle
- Voi tyydyttää halun rikkoa normeja ja sääntöjä ilman todellista vaaraa tai vahinkoa
- Voi vahvistaa tekijän asemaa, kun hän ei noudata tavanomaisia odotuksia
- Voi johtaa tunteiden säätelyyn, kun negatiivisten tunteiden intensiteetti on sijoitettu luovaan kontekstiin, on osoitettu, että ne eivät todennäköisesti ilmene muilla elämänalueilla
- Voi stimuloida luovuutta ja toimia estojen poistajana tulevissa projekteissa, kun esteettinen paine on poissa
- Auttaa kohtaamaan negatiiviset tunteet ja käsittelemään niitä, mikä vahvistaa resilienssiä ja hyväksyntää

Vinkkejä aikuisille, jotka kannustavat taiteelliseen prosessiin katarsisina:

- Osoita hyväksyntää ja ymmärrystä, jos teos jaetaan
- Älä ilmaise paheksuntaa, järkytystä tai inhoa.
- Jos keskustele taiteesta, älä sivuuta mestariteoksia, jotka ilmaisevat surua, vihaa, väkivaltaa tai taidetta, joka ei ole ”miellyttävää”
- Kannusta aitouteen ja korosta tekijän tunteita prosessin aikana enemmän kuin lopputulosta
- Arvioi tulosta rehellisesti ja vältä normatiivista arviointia

Taide visuaalisena koulutuksena

Taiteilijoiden tapa nähdä maailma väreinä, rytminä, viivojen leikkauspisteinä ja suuntina, muodoina ja todellisuuden palasina voi rikastuttaa ja parantaa teini-ikäisen elämää sekä edistää heidän hyvinvointiaan tarjoamalla lisää kiinnostusta tavallisiin tilanteisiin tai kuviin. He voivat löytää tietyn viehätyksen huomaamalla jotain ainutlaatuista, joka puhuttelee vain heitä. Teini-ikäiset tulevat tietoisiksi henkilökohtaisista mieltymyksistään ja herkistyvät jopa triviaalien esineiden esteettisille ominaisuuksille. Jotkut esineet tulevat haluttaviksi tiettyjen visuaalisten ominaisuuksien tai vertaispaineen vuoksi. Visuaalinen koulutus koostuu teini-ikäisen mielikuvien täyttämisestä paremmilla vaihtoehtoilla, mielipiteiden, valintojen ja visuaalisen analyysin rohkaisemisesta. Näyttely, museo tai taidealbumi eivät aina riitä tai ole houkuttelevia teini-ikäiselle, jonka maailma on täynnä popkulttuurin värejä ja muotoja.

Taiteen käyttäminen visuaalisena koulutuksena:

- Se vaatii kärsivällisyyttä ja altistumista hyvälle ja taidehistorian vahvistamalle kuvavalikoimalle ja inspiroiville malleille.
- Se vaatii huomiota, valintaa ja päätöksentekoa.
- Se antaa kyvyn järjestellä tunteita, ajatuksia ja käsityksiä maailmasta kuvien avulla.
- Taiteellinen kuva voi paljastaa tunteita tai ajatuksia, joita ei voi ilmaista sanoilla

Vinkkejä aikuisille, jotka käyttävät taidetta nuorten visuaalisena harjoitteluna:

- Käytä taidehistorian kuvia haasteena löytääksesi vivahteita, epätavallisia värejä ja kontrasteja
- Helpottaa pääsyä vähemmän tunnettuihin taideteoksiin ja lisää popkulttuurin kuvia taiteellisten kuvien normalisoimiseksi
- Kannusta mielipiteiden, mieltymysten ja valintojen esittämiseen.
- Salli jäljennökset, tulkinnat, interventiot ja rohkaise henkilökohtaista osallistumista taideteokseen
- Korosta henkilökohtaisessa teoksessa käytettäessä yhtäläisyyksiä vakiintuneiden taideteosten kanssa

Taide aistillisena kokemuksena

Taide koskettaa tunto- ja näköaistia, mutta myös fyysistä liikettä. Teinikäiselle materiaalien tunteminen, erilaisten toimintojen, kuten värien sekoittamisen, liimaamisen, veistämisen, koskettamisen, esineiden siirtämisen, pintojen järjestämisen, muovaamisen ja leikkaamisen, tutkiminen on itsensä löytämisen kokemus. Se edistää tietoisuutta, on useimmiten rauhoittavaa ja rentouttavaa, vaatii huomiota ja osallistumista hetkeen. Erilaisten materiaalien, tekstuurien, värien ja jopa äänien käyttö voi rikastuttaa kokemusta ja auttaa itsensä ilmaisemisessa useammalla kuin yhdellä tasolla.

Materiaalien ja kehon kanssa työskentely parantaa nykyhetkeä, mutta voi myös auttaa määrittelemään tai muistamaan muistoja ja havaintoja.

Taiteen ominaisuudet aistillisena kokemuksena:

- Se auttaa rikastuttamaan aistillista kokemusta.
- Se koskettaa useampia aisteja, vaatii tietoisuutta ja läsnäoloa hetkessä
- Monipuoliset tekstuurit ja materiaalit laajentavat itsensä ilmaisun tapoja
- Harjoittaa huomiota ja keskittymistä, auttaa järjestämään visuaalista ja tuntoaistimellista tietoa
- Luo siteen tekijän ja hänen ympäristönsä välille
- Laajentaa materiaalin ja tunteiden välistä yhteyttä

Vinkkejä aikuisille, jotka kannustavat luovaan työhön aistillisena kokemuksena:

- Varmista, että käytettävissä on laaja valikoima tekstuureja ja materiaaleja, jotta tuntoaistin käyttöä voidaan kannustaa mahdollisimman paljon
- Työskentele vaihteittain ja tarjoa ohjausta tarvittaessa
- Kannusta assosiaatioita ja yhteyksiä esineen/teoksen toteuttamisen kokemuksen, siihen liittyvien aistien ja ilmaistun viestin välillä
- Kannusta aloitteellisuuteen ja hyväksy ehdotukset

Taide tietona

Vaikka kieli olisi hallussa, on tunteita, ajatuksia ja kokemuksia, joita on vaikea ilmaista. Taiteen implisiittinen kieli on tapa oppia tuntemaan tekijän syvimmat uskomukset, arvot ja persoonallisuus. Teini-ikäiselle se on tapa päästä tunteiden ja ajatusten ytimeen hyvin luonnollisella tavalla. Taiteilija Paul Klee oli vakuuttunut, että taiteen tarkoitus on ”tehdä näkymätön näkyväksi”. Se on eräänlainen hengellinen kokemus, mutta se perustuu todelliseen löytämiseen ja tietoon, jota ei tarvitse ilmaista sanoilla.

Jotta voimme ymmärtää jotain paremmin, helpottaa uuden käsitteen omaksumista käsitteen omaksumista, todellisen osallistumisen oppimisprosessiin, on osoitettu luovuuden on oltava mukana jollain tasolla. Ennen kaikkea se auttaa itsetuntemuksessa ja itsensä löytämisessä.

Mitä meidän tulisi tietää luovasta prosessista:

- Se sisältää valmistautumisen, inspiraation, ideoiden, materiaalien ja jopa dokumentaation keräämisen.
- Seuraava vaihe on osallistuminen, jota kutsutaan myös inkubaatioksi. Tässä vaiheessa syntyy tutkimusta, kokeiluja ja virheitä sekä erilaisia versioita samasta aiheesta.
- Valaistuminen on saavutuksen, päätöksen ja tuloksen hetki.
- Luovan prosessin viimeinen vaihe on tuloksen tarkistaminen, muutosten tekeminen tai viimeistely.

- Jokainen luovassa toiminnassa mukana oleva henkilö, riippumatta sen laajuudesta, käy läpi eri vaiheet ja oppii niistä jotain itsestään, kiinnostuksen kohteistaan, etsimisen ja löytämisen tavoista, lopputuloksen muodoista, muutetusta lopputuotteesta, joka jaetaan yleisön kanssa.
- Luovan prosessin arviointi koostuu tiheydestä, keskittymisestä ja kestosta.
- Lopullinen taiteellinen tuote on henkilökohtaisen päätöksen tulos.

Vinkkejä aikuisille, jotka auttavat nuoria tuntemaan luovan prosessinsa:

- Luovuutta ei voi opettaa, mutta sitä voi tukea ja kannustaa
- Ole suvaitsevainen, älä tuomitse tai ennakkoluuloisesti ja rohkaise ideoimaan ja esittämään uusia ajatuksia.
- Korosta, että taide tarjoaa monia tapoja oppia, ja että ne kaikki ovat yhtä laillisia.
- Kannusta sitoutumaan prosessiin ja irrottautumaan tuloksesta
- Kyky sietää epävarmuutta ja käsitellä ristiriitoja on avain luovuuteen
- Tarjoa turvallinen tila ja kunnioita luovan prosessin vaiheita, älä unohda, että se on yksilöllinen ja erilainen jokaiselle henkilölle

Taide sosiaalisen integraation muotona

Taiteen tekeminen ja luova prosessi nähdään usein yksinäisinä toimintoina, jotka vaativat paljon keskittymistä ja eristäytymistä maailmasta, joka saattaa häiritä taiteilijaa. Teini-ikäiselle prosessi on useimmiten yksinäinen toiminta, mutta se on sosiaalisesti ehdollistettu. Inspiraatio tulee maailmasta, jota he yrittävät ymmärtää, ja itsensä ilmaiseminen on tärkeää jakaa ikätovereiden kanssa, jotta heidät hyväksytään ja ymmärretään. Murroksessa esiintyy usein ristiriitaisia käyttäytymistä, jatkuvaa heilumista eristäytymisen ja julkisen esiintymisen välillä, sääntöjen rikkomisen ja hyväksynnän etsimisen välillä. Luovat aktiviteetit voivat tasapainottaa ja sovittaa yhteen ristiriitaiset suunnat. Taiteellinen kieli on universaalista ja sallivaa, se voi helpottaa parempaa ymmärrystä, mutta se voi myös pysyä salaperäisenä ja yksityisenä. Se voi olla intiimiä ja henkilökohtaista, mutta sitä voidaan myös jakaa ja keskustella. Taiteen tekeminen käsittelee yksilön kaikkein yksilöllisimpiä ja erityisimpiä piirteitä.

poika, mutta se on yleismaailmallisesti ja syvästi inhimillinen. Luova prosessi, joka jaetaan ryhmän kanssa on tilaisuus luoda siteitä, tuo mukanaan uutta ja kiinnostusta. Vuorovaikutus, solidaarisuus ja kuulumisen tunne ovat vain muutamia sen etuja. Taiteen tekeminen hämää yksilöiden välisiä rajoja ja kunnioittaa, jopa juhlii eroja.

Itsensä ilmaiseminen, kun sitä rohkaistaan olemaan rehellistä ja aitoa, on tilaisuus kommunikoida ja osallistua sanattomaan, implisiittiseen viestintään.

Muutama taiteen ominaispiirre sosiaalisen integraation kannalta:

- Tarvitaan fasilitaattori, joka ohjaa ja ehdottaa aiheita ja teemoja, kannustaa aitouteen ja moderoi mahdollisia keskusteluja.
- Ei riitä, että teini-ikäiset työskentelevät vierekkäin samassa tilassa, vaan on luotava tietty konteksti, yhteinen aihe ja yhteinen kiinnostuksen kohde.
- Integraation ja vuorovaikutuksen helpottamiseksi luovan teeman on oltava ikään, mieltymyksiin ja nuorten huolenaiheisiin sopiva.
- Yhteinen taideteos voi olla hyvä lähtökohta. Taideterapiassa yksi toistuvasti ehdotettu aihe on ”Täydellinen maailma” (C. Malchiodi) – teos, johon kaikki osallistujat lisäävät oman osansa täydellisestä maailmastaan. Kollektiivisessa kuvassa jokainen voi tunnistaa oman lisäyksensä, mutta lopputulos on yhteinen saavutus.

Vinkkejä aikuisille, jotka käyttävät taidetta sosiaaliseen integraatioon:

- Tutki nuorten kiinnostuksen kohteita, mieltymyksiä ja huolenaiheita inspiraation saamiseksi ehdotetulle aiheelle.
- Esittele ja näytä kaikki työt. Arviointi perustuu osallistumiseen prosessiin, ei esteettiseen arvoon.
- Kannusta jakamiseen ja maltillisiin keskusteluihin.
- Kannusta hyväksyntää ja erilaisuutta.
- Korosta ryhmäkokemusta ja yhteisiä kiinnostuksen kohteita.

Taide yhteisön panoksena

Taide voi olla voimakas tapa ilmaista yhteisiä ihanteita ja arvoja, ja sillä on hienovarainen ja merkityksellinen vaikutus. Iällä, muodolla tai esteettisillä standardeilla ei ole merkitystä. Me kaikki muistamme lasten vaikeina aikoina piirtämät sateenkaaret, toivoa antaneen viestin ”Tutto andra bene” (”Kaikki tulee olemaan hyvin”). Se oli yksinkertainen, lasten tekemä, mutta voimakas ja symbolinen viesti, joka teki siitä merkittävän. Fanzinet, julisteet ja tarrat voivat aina ilmaista yhteisön jäsenten ihanteita, mutta enemmänkin, ne voivat luoda tunnelmaa ja todella edistää koko yhteiskunnan hyvinvointia. Nuoret tietävät, mitä ongelmia heidän yhteisössään on, ja he

haluavat olla mukana ratkaisemassa ongelmaa. Aktiivisuus ja osallistuminen, yhteisten arvojen korostaminen ja yhteisten arvojen korostaminen edistää kaikkien

haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien nuorten hyvinvointiin. Luovalla tavalla osallistuminen on merkityksellinen prosessi molemmille osapuolille. Se voi olla ympäristökampanja, taidefestivaali tai sarja kulttuuritapahtumia.

Muutama taiteellisen panoksen ominaispiirre yhteisössä:

- Sen on oltava aitoa, todellista ja suoraan osallisten tekemää
- Se vaatii huomiota ja altruismia ja vahvistaa kuuluvuuden tunnetta
- Se vaatii osallistumista ja tiimityötä
- Se keskittyy arvoihin ja uskomuksiin ilman äärimmäisyyttä tai dogmaattisuutta
- Taiteen erityiset muodot ovat lempeitä, hienovaraisia ja vähäriskisiä
- Kannustaa aloitteellisuuteen ja ympäristön kanssa yhteyden luomiseen
- Estää eristäytymistä sekä yksilötasolla että sosiaalisen ryhmän tai etnisen yhteisön sisällä

Vinkkejä aikuisille, jotka kannustavat taiteelliseen osallistumiseen yhteisössä:

- Anna nuorten tunnistaa ongelma tai ihanne, johon he haluavat vaikuttaa.
- Edistä oppimistilanteita ja ohjaa tiimityötä.
- Kannusta johtajuutta ja aloitteellisuutta ja auta ongelmanratkaisussa.
- Edistä ja tue aloitteellisuutta, välitä yhteyksiä yhteisön ja projektin aloittajien välillä.
- Työskentele projektien parissa vaiheittain, jotta varmistat jatkuvuuden ja näkyvyyden.
- Auta tarvittaessa, mutta varmista ja rohkaise itsenäisyyttä.

Luovuus ja taiteelliset aktiviteetit sodan ja muuttoliikekriisin aikana maahanmuuttajateini-ikäisten kanssa

Kriisiaikoina on tärkeää, että maahanmuuttajalapset eivät vain selviydy, vaan myös kukoistavat. Hyvinvointi liittyy mahdollisuuteen ilmaista itseään, löytää itsensä ja jakaa kokemuksia muiden kanssa. Sota-aikana maahanmuuttajateini-ikäiset joutuvat kohtaamaan kaksinkertaisen kriisin: ikään liittyvän kriisin sekä epävarmuuden, tuntemattoman ja siirtolaisuuden kriisin. Toisenlaisuuden ja kuulumisen sovittaminen yhteen on haastavaa jopa aikuisille.

Vieraan kielen oppiminen vie aikaa, eikä maahanmuuttajateini-ikäisten eristäminen ole toivottavaa.

Luovuutta voidaan stimuloida ja kannustaa kaikilla aloilla ja kaikissa koulutuksen muodoissa, ja taiteellinen toiminta voi johtaa itsensä ilmaisemiseen tavalla, jota sanat eivät (vielä) pysty tarjoamaan.

Eurooppalaisiin arvoihin perustuva koulutusjärjestelmä tukee usein hankkeita, joilla edistetään kulttuurista monimuotoisuutta ja taiteellista ilmaisua. Kansalliset tai kansalaisjärjestöjen käynnistämät koulutusohjelmat tukevat nuoria heidän pyrkimyksissään löytää ja ilmaista itseään.

Taide voi tarjota tavan kommunikoida ilman sanoja, universaalien kielen, jolla voidaan ilmaista erityispiirteitä ja integroida henkilökohtaiset ja kulttuuriset erityispiirteet laajempaan perspektiiviin.

Kirjallisuus

1. Amabile, T.M. (1996), *Creativity in context*. Boulder, CO: Westview Press
2. Arnett, J.J. (2001). *Adolescence and emerging adulthood: A cultural approach*, Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall
3. Bandura, A. (1986). *Sosiaalisen oppimisen teoria*. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall
4. Betensky, M. (1973). *Itsensä löytäminen itsensä ilmaisun kautta*. Springfield, Illinois: Charles C. Thomas
5. Chatteerjee, A. (2014). *Esteettinen aivo: Kuinka kehittyimme kaipaamaan kauneutta ja nauttimaan taiteesta*, Oxford University Press
6. Csikszentmihalyi, M. (1999). Järjestelmänäkökulman merkitys luovuuden tutkimuksessa. Teoksessa R. Sternberg *Handbook of creativity*. Cambridge: Cambridge University Press, 313-335
7. Dweck, C. S. (2000). *Itseteoriat: niiden rooli motivaatiossa, persoonallisuudessa ja kehityksessä*. Philadelphia: Psychology Press.
8. Erikson, E. , (1968), *Identiteetti, nuoruus ja kriisi*, W.W. Norton&Company
9. Fabini, D., (2006), *Creativitate artistică. Relații între artele vizuale și terapia prin artă (Taiteellinen luovuus. Visuaalisten taiteiden ja taideterapian väliset suhteet)*. Presa Universitară Clujeană
10. Gardner, H. (1982). *Art, Mind and Brain*. New York: Basic Books.
11. Harter, S. (1999). *Itsen rakentaminen. Kehitysperspektiivi*. Guilford Press, New York
12. Malchiodi, A. C., (2007), *Art therapy sourcebook*, McGraw. Hill
13. Wadeson, D, (1992), *Advances in art therapy*, Open Univ. Pr., Buckingham
14. Whitley, D.S.(2009). *Luolamaalaukset ja ihmismieli: Luovuuden ja uskon alkuperä*. Prometheus Books
15. Yaden, D.B, Newberg, A.B, (2022) *Hengellisen kokemuksen moninaisuus*, Oxford Press University
16. <https://culture.ec.europa.eu/creative-europe>

